

Contacten met beoefenaars van niet-conventionele geneeswijzen

Edith Hesse

**Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid
Operationele Directie Volksgezondheid en surveillance
J. Wytsmanstraat, 14
B - 1050 Brussel
02 / 642 57 55
E-mail : edith.hesse@wiv-isp.be**

Inhoudstafel

Inhoudstafel	315
Samenvatting	317
1. Inleiding	318
2. Vragen	320
3. Indicatoren	321
4. Resultaten	322
4.1. <i>Contacten met niet-conventionele therapieën (OH02_1) en verschillende types niet-conventionele therapieën (OH0201_OH0206_1)</i>	<i>322</i>
5. Bespreking	330
Tabellen	331

Samenvatting

12% van de bevolking heeft in de 12 maanden voorafgaand aan het interview een contact gehad met een alternatieve of niet-conventionele therapeut. Het gaat hierbij, in volgorde van belangrijkheid, om contacten met een osteopaat (6,4% van de bevolking), een homeopaat (4,0%), een chiropractor (1,8%), een acupuncturist (1,6%), een manueel therapeut (1,2%) en een fytotherapeut of kruidengenezer (1,1%). Een aanzienlijk deel van de bevolking heeft dus in de 12 maanden voorafgaand aan het interview beroep gedaan op verschillende beoefenaars van een niet-conventionele geneeswijze.

Vrouwen hebben iets vaker (15%) contact met een beoefenaar van een alternatieve therapie dan mannen (10%). Dit verschil kan teruggevonden worden voor alle niet-conventionele therapieën die in de gezondheidsenquête 2008 aan bod kwamen (homeopathie, accupunctuur, manuele therapie, fytotherapie) met uitzondering van chiropractie waarvoor dit verschil niet kan vastgesteld worden. Deze therapieën zijn eerder populair bij personen op middelbare leeftijd (15 à 18% van de personen tussen 25 en 54 jaar hebben in het afgelopen jaar beroep hierop gedaan). Ze worden zeer weinig gebruikt door jongeren onder de

leeftijd van 25 jaar, met uitzondering van homeopathie (3 tot 4% hebben op een homeopaat beroep gedaan). Het beroep doen op een alternatieve therapeut ligt lager bij diegenen met een eerder beperkte opleiding (6-7%) in vergelijking met de hoogst opgeleiden (18%).

Het percentage personen dat beroep heeft gedaan op een alternatieve therapeut is stabiel wanneer de resultaten van 2008 met deze van 2001 vergeleken worden, behalve dan in het Waals Gewest waar het gebruik significant lijkt toe te nemen; van 10% in 2001 over 12% in 2004 tot 14% in 2008.

In het Vlaams Gewest blijkt 11% van de bevolking een beroep gedaan te hebben op een beoefenaar van een niet-conventionele geneeswijze. In het Brussels Gewest gaat het om 13%, in het Waals Gewest om 14%. Homeopathie is minder populair in het Vlaams Gewest, terwijl chiropractie dan weer meer gebruikt wordt in het Vlaams Gewest dan in beide overige gewesten. Manuele therapie wordt relatief minder toegepast in het Waals Gewest. Het beroep doen op een osteopaat vertoont geen gewestelijke verschillen.

1. Inleiding

In 2001 publiceerde de WGO een rapport¹ over het gebruik van niet-conventionele geneeswijzen. Uit de cijfers over België blijkt dat 40% van de Belgische bevolking ooit een beoefenaar van niet-conventionele geneeswijzen consulteerde. De niet-conventionele geneeswijzen spelen dus een niet onbelangrijke rol in de Belgische gezondheidssector.

In België zijn enkel de houders van een diploma van arts, van vroedvrouw en van licentiaat in de tandheelkunde gerechtigd een diagnose te stellen en een behandeling voor te schrijven (artikel 2 en 3 van het K.B. n 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies). Wat het stellen van de diagnose en het instellen van een behandeling betreft, beschikken die beoefenaars over een principiële vrijheid (artikel 11 van hetzelfde Koninklijk Besluit). Voor de diagnose en de behandeling kunnen die beoefenaars dus de middelen gebruiken die ze geschikt achten: homeopathie, manuele geneeskunde, acupunctuur, chiropractie... Enkel de houders van één van deze diploma's mogen een diagnose stellen of een behandeling instellen door een beroep te doen op een alternatieve praktijk. In alle andere gevallen zijn deze praktijken ongeoorloofd. In dit kader kunnen we ook verwijzen naar het advies van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van februari 2009 dat stelt dat het uitoefenen van homeopathie² enkel kan toevertrouwd worden aan artsen.

Heel wat beoefenaars van niet-conventionele geneeswijzen vallen momenteel buiten de wettelijke regeling. Naarmate de verschillende vormen van niet-conventionele geneeswijzen aan populariteit winnen, neemt de noodzaak toe om tot een globale regeling voor deze sector te komen. De overheid wil niet-conventionele geneeswijzen met een soortgelijke regelgeving echter niet promoten, maar wil de burger zekerheid geven over de kwaliteit van de geraadpleegde alternatieve zorg.

In België bestaat een wettelijk kader voor alternatieve praktijken, "niet-conventionele geneeswijzen" genoemd, waarmee verwezen wordt naar homeopathie, chiropractie, osteopathie en accupunctuur (wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen). Deze wet bepaalt de procedure welke uiteindelijk aanleiding kan geven tot "registratie" (verschillend van "erkenning") van beoefenaars van niet-conventionele geneeskunde. Sinds 30 september 2002 bestaat een decreet die de procedure omschrijft met betrekking tot de erkenning van de beroepsorganisaties van beoefenaars van een niet-conventionele praktijk; een decreet van 10 februari 2003 herneemt de lijst van erkende beroepsorganisaties van beoefenaars van een niet-conventionele praktijk.

Een ander spoor dat gevolgd wordt in het regelen van de niet-conventionele geneeswijzen is het toevoegen van de alternatieve geneeswijzen aan de lijst van bijzondere beroepsbekwaamheden in toepassing van artikel 35 ter van het K.B. nr. 78 van 10 november 1967. Er wordt hierbij gedacht aan bijzondere beroepsbekwaamheden in homeopathie, acupunctuur en manuele therapieën voor artsen en in acupunctuur en manuele therapieën voor kinesitherapeuten. Deze piste is niet onderworpen aan de bepalingen van de wet van 29 april 1999.

---

¹ Legal Status of Traditional Medicine and Complementary/Alternative Medicine: A Worldwide Review, WHO, februari 2001.

² <http://www.amb.be/avis-homeopathie.htm#up>

Voorlopig bestaan er geen plannen om de kosten van alternatieve behandelingen terug te laten betalen door de officiële ziektekostenverzekering. Sommige ziekenfondsen betalen wel reeds terug uit de kas van de eigen aanvullende verzekering, met name het Neutraal Ziekenfonds voorzag als eerste in een algemene nationale regeling voor de terugbetaling van homeopathische geneesmiddelen voor haar leden. In 2001 vroeg minder dan 2% van de leden van dit ziekenfonds de terugbetaling aan van een homeopathisch geneesmiddel. De Christelijke Mutualiteiten meldt dat in het jaar 2000 drie procent van haar totale ledengroep regelmatig een beroep deed op een alternatieve geneeswijze waarvoor de CM een tegemoetkoming geeft. In de leeftijdscategorie van 30 tot 60 jaar was dit zes procent. En als men enkel de leden met gezondheidsklachten in aanmerking neemt, ging zowat vijftien procent met zijn gezondheidsklachten te rade bij een verstreker van alternatieve geneeskunde. De grootste gebruikers zijn vrouwen tussen 30 en 60 jaar (20%).

2. Vragen

De vraag die in de Gezondsenquête 2008 rond het gebruik van niet-conventionele – of parallelle-geneeskunde werd opgenomen, is de volgende:

- OH02. Hebt u de afgelopen 12 maanden, dus sinds ____/____/____ de volgende gezondheidswerkers geraadpleegd?
  - 01. Een homeopaat
  - 02. Een acupuncturist
  - 03. Een fytotherapeut of kruidengenezer
  - 04. Een chiropractor
  - 05. Een manueel therapeut
  - 06. Een osteopaat
  - 07. Een andere beoefenaar van een alternatieve geneeswijze, omschrijf:

In de inleiding van deze module in de vragenlijst wordt vermeld dat de vragen gaan “over *contacten voor uzelf*” met deze gezondheidswerkers.

3. Indicatoren

- **OH02_1** : percentage van de bevolking dat in de afgelopen twaalf maanden een beoefenaar van een niet-conventionele geneeswijze heeft geraadpleegd.

- **OH0201_1-OH0204_1** : percentage van de bevolking dat in de afgelopen twaalf maanden de volgende beoefenaars van een niet-conventionele geneeswijze heeft geraadpleegd:
  - Een homeopaat (**OH0201_1**)
  - Een acupuncturist (**OH0202_1**)
  - Een fytotherapeut of kruidengenezer (**OH0203_1**)
  - Een chiropractor (**OH0204_1**)
  - Een manueel therapeut (**OH0205_1**)
  - Een osteopaat (**OH0206_1**)

4. Resultaten

4.1. Contacten met niet-conventionele therapieën (OH02_1) en verschillende types niet-conventionele therapieën (OH0201_OH0206_1)

4.1.1. België

In de 12 maanden voorafgaand aan het interview had 12% van de Belgische bevolking een contact met een beoefenaar van een niet-conventionele geneeswijze. Het gaat hierbij, in volgorde van belangrijkheid om, contacten met een osteopaat (6,4% van de bevolking), een homeopaat (4,0%), een chiropractor (1,8%), een acupuncturist (1,6%), een manueel therapeut (1,2%) en een fytotherapeut of kruidengenezer (1,1%). Een deel van de bevolking heeft dus in de 12 maanden voorafgaand aan het interview beroep gedaan op verschillende beoefenaars van een niet-conventionele geneeswijze.

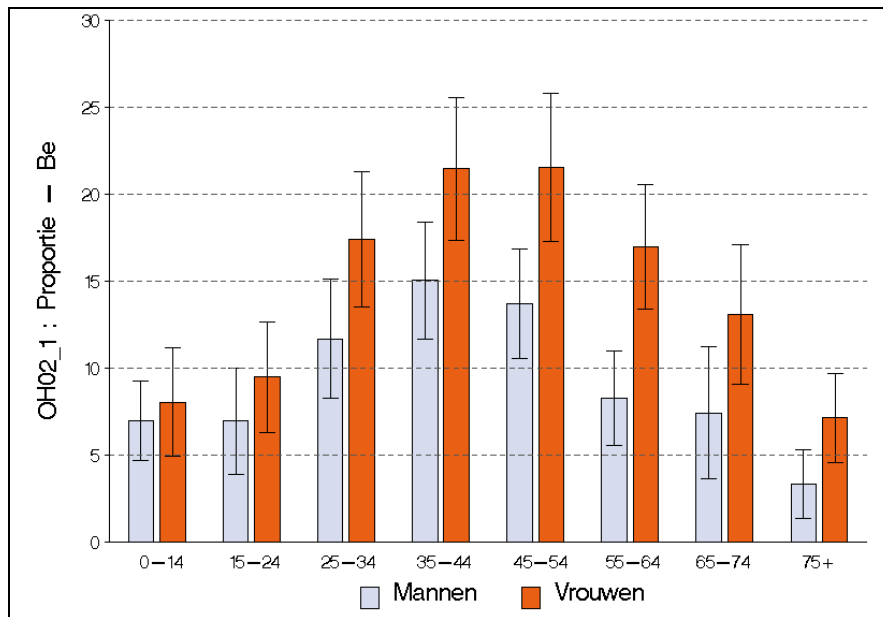
Analyse volgens leeftijd en geslacht

Vrouwen deden vaker (15%) beroep op een non-conventionele therapie dan de mannen (10%). Dit verschil blijft significant na correctie voor leeftijd. Figuur 1 toont aan dat het verschil in het beroep dat op een alternatieve therapie (OH02_1) tussen vrouwen en mannen nauwelijks aanwezig is bij kinderen van minder dan 15 jaar, maar daarop met de leeftijd toeneemt. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen kan vastgesteld worden voor wat het beroep doen op een homeopaat betreft (5,2% van de vrouwen, tegen 2,7% van de mannen) en voor het consulteren van een acupuncturist (respectievelijk 2,2% en 1%), een fytotherapeut/kruidengenezer (1,4% en 0,7%), een manuele therapeut (1,6% en 0,9%) en een osteopaat (7,6% en 5,2%). Deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd. Voor wat betreft het beroep doen op een chiropractor kan geen verschil vastgesteld worden tussen vrouwen (1,9%) en mannen (1,7%), ook niet na correctie voor leeftijd.

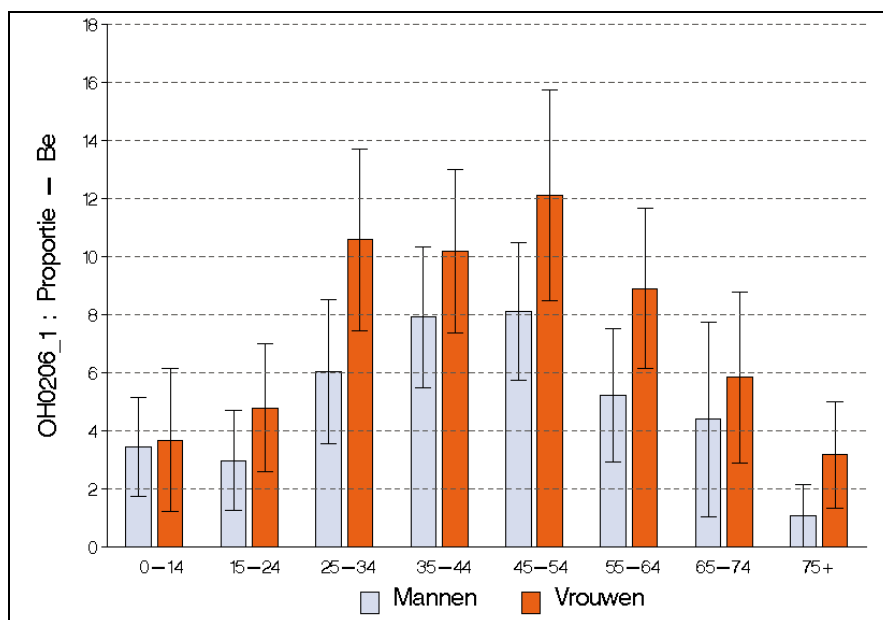
Onder de leeftijd van 25 jaar doet slechts 8% van de bevolking beroep op een niet-conventionele therapeut. Het zijn vooral mensen van middelbare leeftijd (25-54 jaar) die hierop beroep doen (15% - 18%). Daaropvolgend daalt dit percentage naarmate de leeftijd stijgt om nog slechts 6% te zijn vanaf de leeftijd van 75 jaar. In het algemeen kunnen dezelfde tendensen bij elke therapie afzonderlijk vastgesteld worden. Er moet op gewezen worden dat, voor de leeftijd van 25 jaar, ongeveer in dezelfde mate (3-4%) beroep gedaan wordt op een homeopaat als bij de algemene bevolking (4%). Ook osteopathie is relatief populair bij jongeren: 4% van diegenen die jonger dan 25 jaar zijn heeft er beroep op gedaan. Andere non-conventionele behandelingen (chiropraxie, accupunctuur, manuele therapie en fytotherapie of kruidengeneeskunde) worden veel minder gebruikt (0,2%-1,3%); chiropractors zijn in deze leeftijdsgroep het minst populair (0,2 – 0,3%).

Figuur 1 Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008.

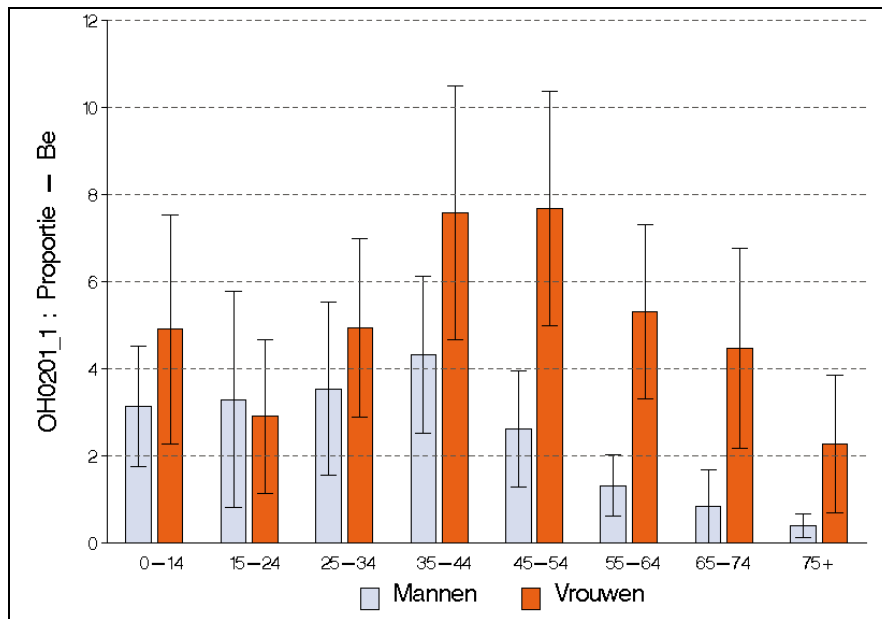

Figuur 2 Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Figuur 3 Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Het gebruik van alternatieve geneeskunde (OH02_1) hangt samen met het opleidingsniveau. Het percentage van de bevolking dat er gebruik van maakte in de 12 maanden voorafgaand aan het interview stijgt van 6 à 7% bij de personen die hoogstens een diploma lager secundair onderwijs hebben tot 10% bij personen met een diploma hoger secundair, tot 18% bij de personen met een diploma hoger onderwijs. Na correctie voor leeftijd en geslacht zijn deze verschillen significant.

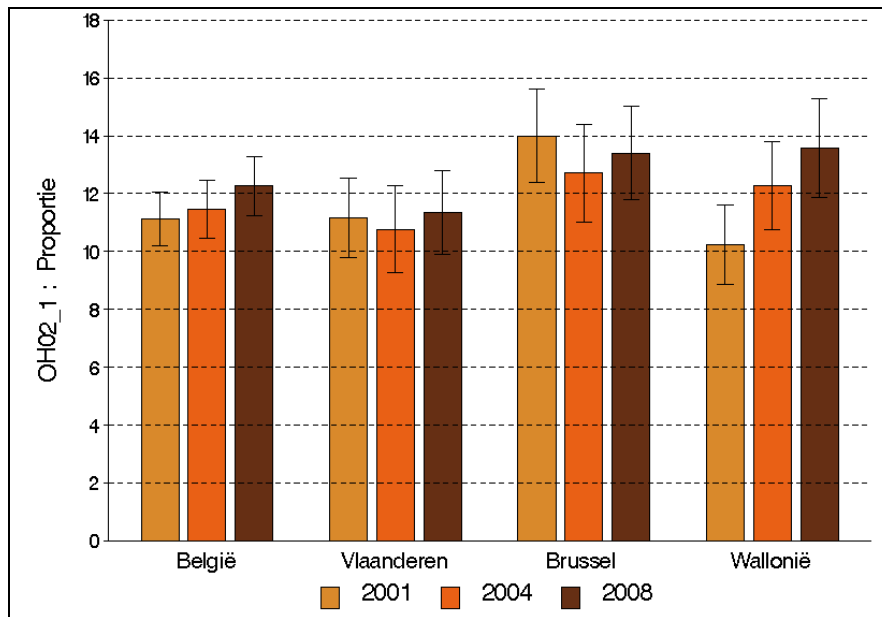
Er kunnen geen verschillen in het gebruik van alternatieve geneeskunde tussen de verschillende urbanisatieniveaus worden vastgesteld.

Evolutie doorheen de tijd

Het percentage van de bevolking dat contact had met alternatieve geneeskunde is tussen 2001 en 2008 stabiel gebleven, behalve in het Waals Gewest, waar een significante stijging van deze contacten kan worden vastgesteld tussen de resultaten voor 2001 (10%), 2004 (12%) en 2008 (14%).

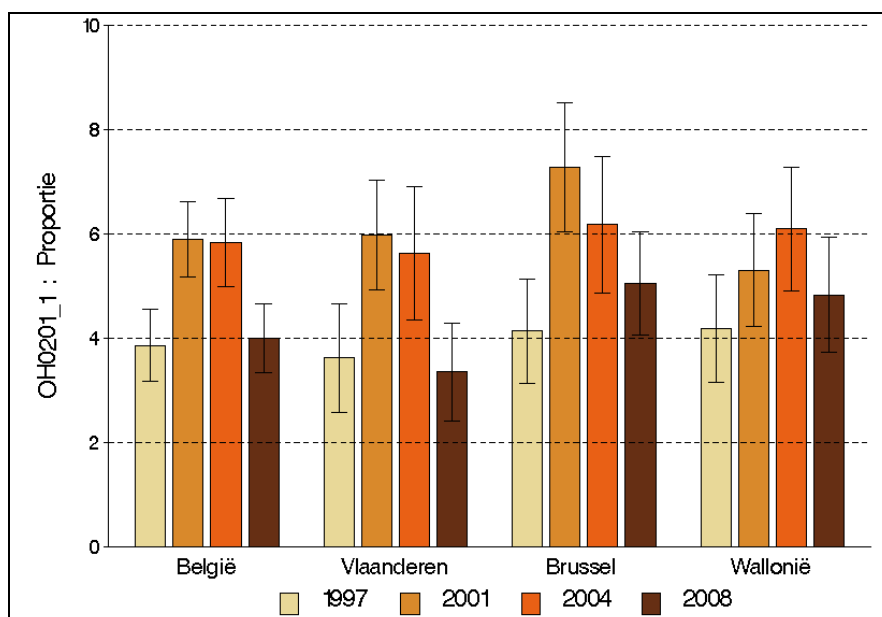

Figuur 4 Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Het percentage personen dat een homeopaat heeft geconsulteerd evolueert op een kwadratische wijze, met een stijging tussen 1997 (4%) tot 2001 (6%), gevolgd door een stabiele situatie (6% in 2004) om daaropvolgend te dalen tot 4% in 2008. Deze evolutie doorheen de vier enquêtes kan ook vastgesteld worden voor de drie gewesten van het land.

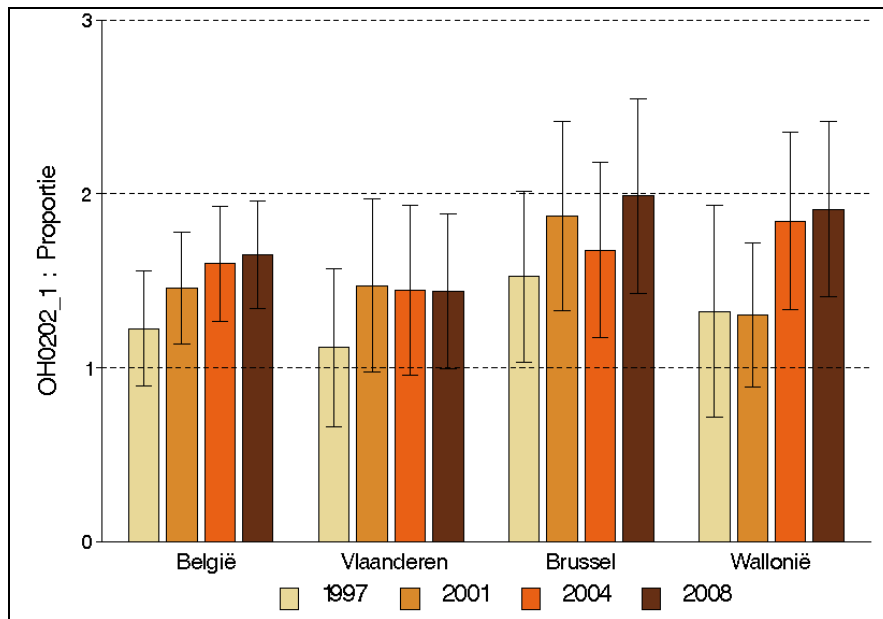
Figuur 5 Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Het percentage personen dat beroep deed op een acupuncturist evolueert niet op een significante wijze in de loop van de vier gezondheidsenquêtes die tussen 1997 en 2008 werden gerealiseerd.

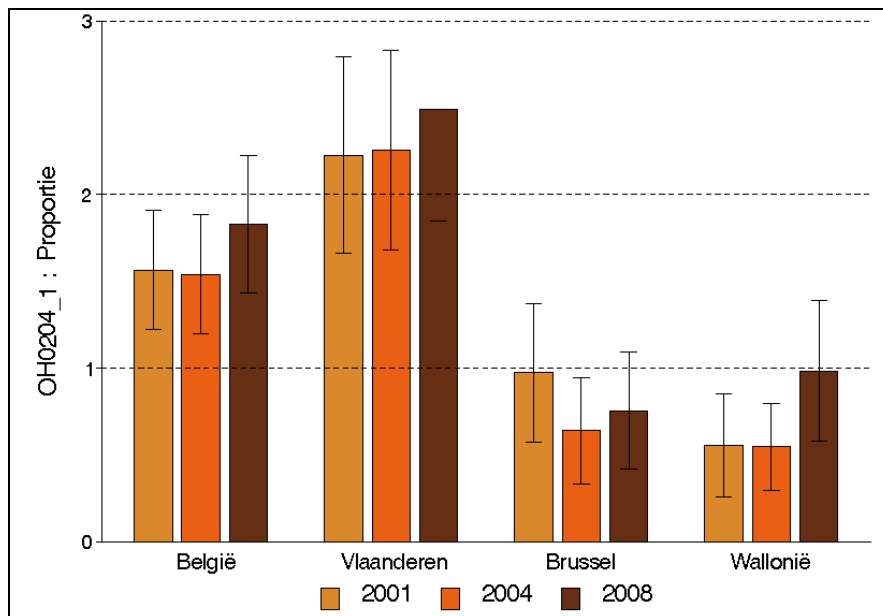

Figuur 6 Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Het percentage personen dat beroep deed op een chiropractor evolueert niet op een significante wijze in tussen 1997 en 2008.

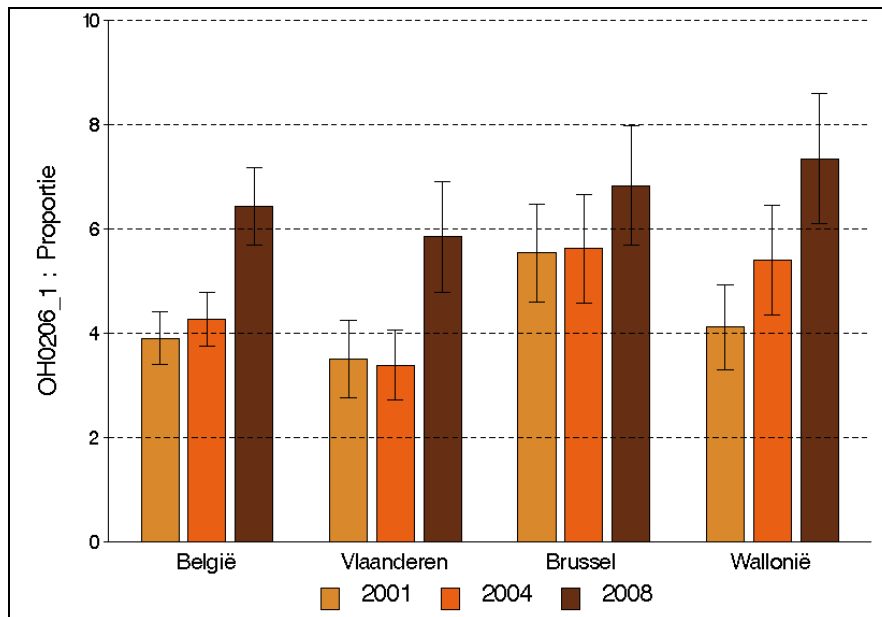
Figuur 7 Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008.

Het percentage personen dat beroep deed op een osteopaat in de afgelopen twaalf maanden is stabiel tussen 2001 (3,9%) en 2004 (4,3%) en stijgt tot 6,4% in 2008. Eenzelfde evolutie kan vastgesteld worden in het Vlaams Gewest. Voor het Brussels Gewest is het verschil tussen de resultaten voor 2008 en de twee voorgaande enquêtejaren niet significant. In het Waals Gewest daarentegen kan een lineaire en significante stijging van dit percentage worden vastgesteld: van 4,1% in 2001 over 5,4% in 2004 tot 7,3% in 2008.

Figuur 8 Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008.

4.1.2. Regio's

In het Vlaams Gewest heeft 11% van de bevolking een beoefenaar van niet-conventionele geneeskunde geconsulteerd, in het Brussels Gewest gaat het 13%, in het Waals Gewest om 14%. Het verschil tussen het Vlaams en het Waals Gewest is significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

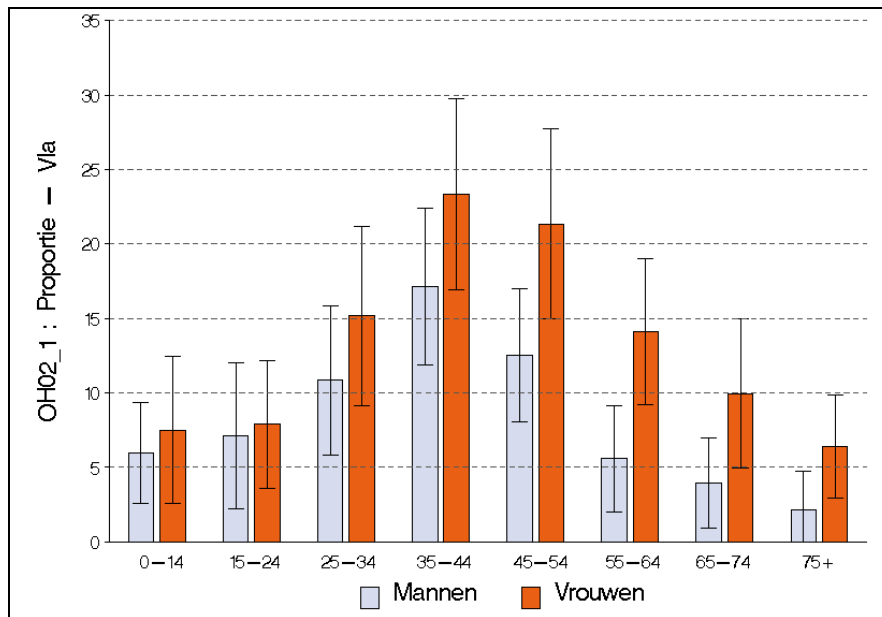
Homeopathie wordt minder vaak gebruikt in het Vlaams Gewest (3,3%) dan in het Brussels (5,0%) en het Waals Gewest (4,8%). Daarentegen wordt vaker beroep gedaan op een chiropractor in het Vlaams Gewest (2,5%) dan in het Brussels Gewest (0,8%) en het Waals Gewest (1,0%). Manuele therapie wordt minder gebruikt in het Waals Gewest (0,7%) dan in het Brussels Gewest (1,3%) en het Vlaams Gewest (1,5%). Deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht. De gewestelijke verschillen voor wat betreft het consulteren van een osteopaat daarentegen, is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht (6% in het Vlaams Gewest, 7% in het Brussels en het Waals Gewest).

Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest had 11% van de bevolking in het jaar dat voorafging aan het interview een contact met een verstreker van niet-conventionele geneeskunde. De trends in het Vlaams Gewest volgens de verschillende achtergrondcriteria weerspiegelen deze op het nationale niveau.

Figuur 9 Percentage van de bevolking dat, een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

Brussels Gewest

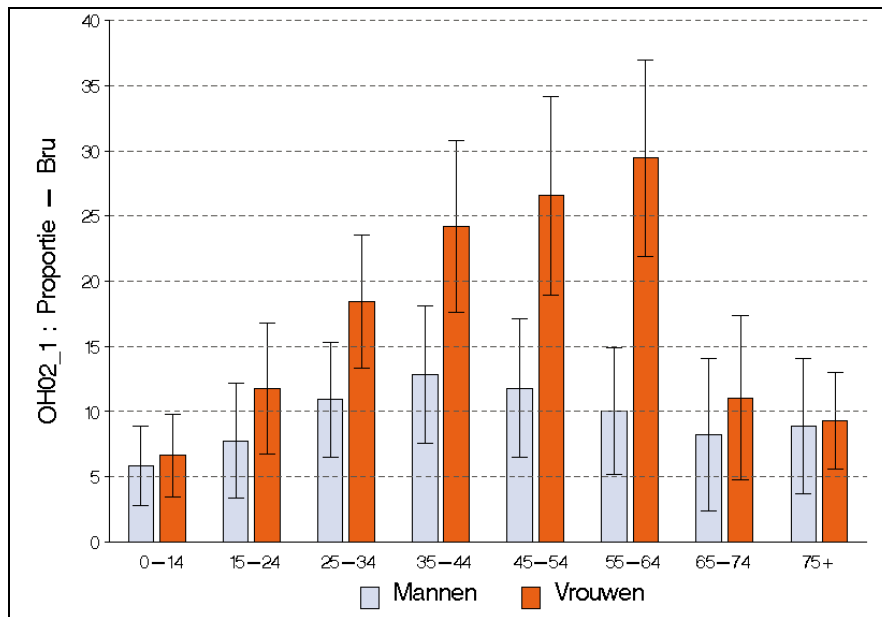
In het Brussels Gewest had 13% van de bevolking in het jaar dat voorafging aan de enquête een contact met een verstrekker van niet-conventionele geneeskunde. De trends in het Brussels Gewest volgens de verschillende achtergrondcriteria weerspiegelen deze op het nationale niveau. Het verschil tussen mannen (10%) en vrouwen (17%) wat betreft het contact met niet-conventionele geneeskunde is nog iets uitgesprokener dan op nationaal niveau, vanaf de leeftijd van 64 jaar valt dit verschil zo goed als weg.

Voor het Brussels Gewest kan ook worden vastgesteld dat vooral in de leeftijdsgroep van 55 tot 64 jaar beroep gedaan wordt op een niet-conventionele therapeut (20%), dit in tegenstelling met het Vlaams Gewest waar het – zoals ook van toepassing op België – vooral gaat om de leeftijdsgroep van 35 tot 44 jaar (20%), en in tegenstelling tot het Waals Gewest waar het gaat om de leeftijdsgroep van 45 tot 54 jaar (19%).

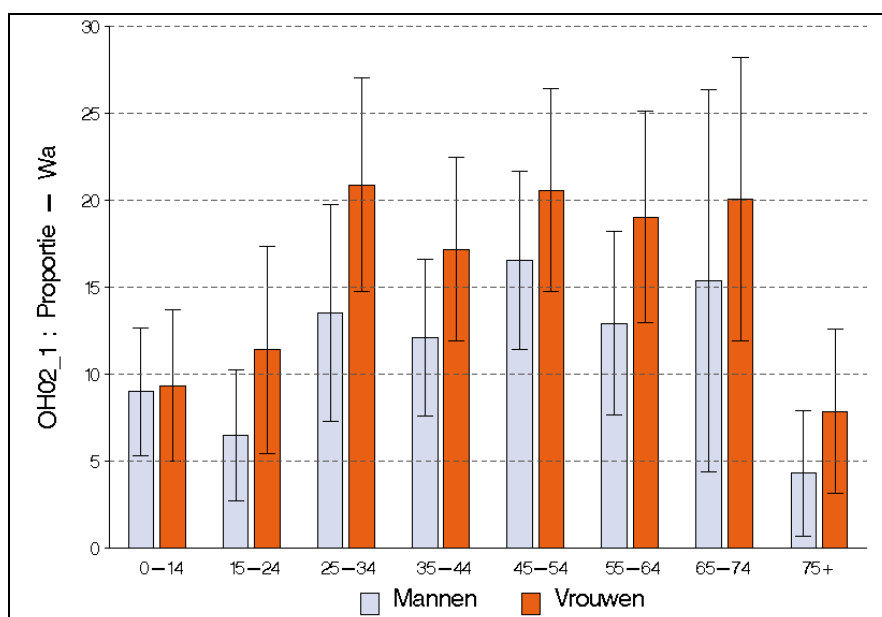
Figuur 10 Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

Waals Gewest

In het Waals Gewest had 14% van de bevolking in het jaar dat voorafging aan het interview een contact met een verstreker van niet-conventionele geneeskunde. De trends in het Waals Gewest volgens de verschillende achtergrondcriteria weerspiegelen deze op het nationaal niveau, hoewel het beroep doen op een niet-conventionele therapeut hoog blijft tot de leeftijd van 74 jaar (18% in de leeftijdsgroep van 65 tot 74 jaar), wat niet het geval is in de twee andere gewesten waar het percentage lager is dan 10% vanaf de leeftijd van 65 jaar.

Figuur 11 Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

5. Bespreking

In België heeft iets meer dan één personen op tien beroep gedaan op een of andere vorm van niet-conventionele geneeskunde in de 12 maanden voorafgaan aan de gezondheidsenquête 2008. Dit percentage is ongewijzigd gebleven in vergelijking met 2001, behalve in het Waals Gewest. In dit gewest was het percentage in 2001 relatief lager, maar steeg in die mate in 2008 dat ze nu hoger ligt dan het nationale percentage.

Osteopathie en homeopathie zijn de meest populaire non-conventionele genezingswijzen in vergelijking met chiropraxie, accupunctuur, manuele therapie en kruidengeneeskunde. Het is waarschijnlijk dat de bevolking niet altijd het onderscheid kent tussen de verschillende therapieën, waar de behandeling erg gelijkaardig is, zoals bij osteopathie, chiropraxie en manuele therapie of tussen behandelingen die dezelfde remedies gebruiken die, hoewel ze zeer verschillend zijn qua concentratie van actieve bestanddelen, vaak als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat ze gebaseerd zijn op planten. Het is ook waarschijnlijk dat het feit dat meer beroep gedaan wordt op een osteopaat dan op een chiropractor of een manueel therapeut beïnvloed wordt door het aanbod. Op basis van de ledenlijsten van de verschillende door de FOD Volksgezondheid erkende verenigingen van osteopaten en chiropractors, kan worden vastgesteld dat het aantal osteopaten in België aanzienlijk hoger is dan het aantal chiropractors. Hierbij worden uiteraard die praktiserende osteopaten en chiropractors die in België actief zijn zonder te zijn aangesloten bij een beroepsvereniging niet mee in rekening genomen;

Zoals dit ook het geval is voor het beroep doen op beoefenaars van conventionele geneeskunde, doen vrouwen relatief meer beroep op non-conventionele therapeuten. Maar, waar het beroep doen op geneesheren (artsen en specialisten) meer frequent voorkomt bij de oudere bevolking, zijn het vooral mensen op middelbare leeftijd die beroep doen op de niet-conventionele geneeskunde. Het zijn ook personen met een relatief hoog opleidingsniveau die deze praktijk aanhangen. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat, hoewel voor sommige consultaties voorzien wordt in een (gedeeltelijke) terugbetaling door sommige mutualiteit, de terugbetaling minder goed is dan bij een consultatie bij een conventionele geneesheer.

In het kader van de voorbereidingswerkzaamheden van de toepassing van de wet Colla van 1999 rond de niet-conventionele therapieën, heeft de FOD Volksgezondheid een studie aangevraagd bij het Federaal Kenniscentrum Gezondheidszorg rond accupunctuur, chiropraxie, osteopathie en homeopathie die eind 2010 werd afgerond. Ze heeft betrekking op de efficiëntie van deze praktijken, hun gebruik door de bevolking (frequentie, redenen, uitgaven), hun wettelijk statuut en de organisatie ervan in België en in de rest van Europa. Deze studie zal de resultaten van de Gezondheidsenquête 2008 completeren en toelaten de resultaten ervan beter te begrijpen.

Gegeven het feit dat een aanzienlijk deel van de bevolking beroep doet op niet-conventionele geneeskunde is de studie en de regelmatige opvolging ervan essentieel. Het is bovendien belangrijk deze praktijken goed te omkaderen om te kunnen garanderen dat deze niet schadelijk zijn, maar efficiënt en kwaliteitsvol uitgevoerd worden door professionelen die een erkende vorming achter de rug hebben.

Tabellen

België

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	333
Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	334
Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	335
Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	336
Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	337
Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	338
Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België.....	339

Vlaams Gewest

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	340
Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	341
Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	342
Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	343
Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	344
Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	345
Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest.....	346

Brussels Gewest

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	347
Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	348
Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	349
Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest	350
Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	351
Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	352
Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest.....	353

Waals Gewest

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest	354
Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	355
Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	356
Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	357
Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	358
Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	359
Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest.....	360

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH02_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9,8	(8,6-11,0)	9,1	(8,0-10,3)	5088
	Vrouwen	14,6	(13,2-16,0)	14,0	(12,7-15,5)	5817
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	7,5	(5,4-9,6)	7,4	(5,6-9,7)	1548
	15 - 24	8,2	(5,9-10,5)	8,1	(6,1-10,7)	1182
	25 - 34	14,6	(12,1-17,2)	14,3	(12,0-17,1)	1281
	35 - 44	18,2	(15,4-21,0)	18,0	(15,4-21,0)	1454
	45 - 54	17,6	(14,8-20,4)	17,4	(14,8-20,4)	1365
	55 - 64	12,6	(10,3-14,9)	12,4	(10,3-14,9)	1306
	65 - 74	10,5	(7,9-13,1)	10,1	(7,8-13,0)	852
	75 +	5,8	(4,0-7,5)	5,3	(3,9-7,2)	1917
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	5,6	(4,0-7,2)	5,5	(4,0-7,3)	1479
	Lager secundair	6,7	(4,9-8,6)	6,0	(4,5-8,0)	1671
	Hoger secundair	10,2	(8,6-11,8)	9,4	(8,0-11,1)	3313
	Hoger onderwijs	17,6	(15,7-19,5)	16,5	(14,7-18,5)	4103
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	12,6	(11,1-14,0)	11,7	(10,3-13,2)	6088
	Halfstedelijk gebied	11,9	(9,7-14,1)	10,9	(9,0-13,1)	1814
	Landelijk gebied	12,0	(10,2-13,8)	11,2	(9,5-13,1)	3003
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	11,3	(9,9-12,8)	10,5	(9,1-12,0)	3862
	Brussels Gewest	13,4	(11,8-15,0)	12,4	(11,0-14,1)	3089
	Waals Gewest	13,6	(11,9-15,3)	12,7	(11,0-14,5)	3954
JAAR	2001	11,1	(10,2-12,1)	10,5	(9,6-11,4)	11753
	2004	11,5	(10,4-12,5)	10,8	(9,8-11,8)	12696
	2008	12,3	(11,3-13,3)	11,7	(10,7-12,7)	10905

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH0201_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,7	(2,1-3,4)	2,5	(2,0-3,2)	5204
	Vrouwen	5,2	(4,3-6,1)	5,0	(4,2-6,0)	5976
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	4,0	(2,4-5,6)	3,8	(2,5-5,7)	1594
	15 - 24	3,1	(1,5-4,7)	3,0	(1,7-5,0)	1203
	25 - 34	4,3	(2,8-5,7)	4,0	(2,8-5,7)	1330
	35 - 44	5,9	(4,1-7,8)	5,7	(4,2-7,7)	1489
	45 - 54	5,2	(3,5-6,8)	4,9	(3,6-6,7)	1397
	55 - 64	3,3	(2,2-4,4)	3,2	(2,3-4,4)	1329
	65 - 74	2,8	(1,5-4,1)	2,6	(1,6-4,1)	870
	75 +	1,6	(0,6-2,6)	1,4	(0,7-2,6)	1968
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	1,5	(0,6-2,4)	1,5	(0,8-2,8)	1528
	Lager secundair	1,7	(0,7-2,6)	1,6	(0,9-2,9)	1724
	Hoger secundair	3,6	(2,6-4,6)	3,3	(2,4-4,5)	3387
	Hoger onderwijs	5,8	(4,5-7,1)	5,2	(4,1-6,5)	4196
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	4,8	(3,8-5,9)	4,4	(3,5-5,4)	6332
	Halfstedelijk gebied	3,1	(1,7-4,5)	2,8	(1,8-4,3)	1824
	Landelijk gebied	3,4	(2,4-4,4)	3,1	(2,3-4,2)	3024
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	3,3	(2,4-4,3)	3,0	(2,3-4,0)	3878
	Brussels Gewest	5,0	(4,1-6,0)	4,5	(3,7-5,6)	3310
	Waals Gewest	4,8	(3,7-5,9)	4,4	(3,4-5,6)	3992
JAAR	1997	3,9	(3,2-4,5)	3,6	(3,0-4,3)	10118
	2001	5,9	(5,2-6,6)	5,6	(4,9-6,3)	12026
	2004	5,8	(5,0-6,7)	5,5	(4,7-6,4)	12839
	2008	4,0	(3,3-4,7)	3,8	(3,2-4,5)	11180

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH0202_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,0	(0,7-1,4)	0,9	(0,6-1,3)	5200
	Vrouwen	2,2	(1,8-2,7)	1,9	(1,5-2,4)	5974
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	0,5	(0,0-1,0)	0,5	(0,2-1,2)	1589
	15 - 24	1,3	(0,4-2,2)	1,3	(0,6-2,5)	1203
	25 - 34	1,9	(1,0-2,8)	1,7	(1,1-2,8)	1331
	35 - 44	2,1	(1,2-3,0)	2,0	(1,3-3,1)	1487
	45 - 54	2,9	(1,9-3,8)	2,7	(1,9-3,8)	1396
	55 - 64	1,6	(0,9-2,2)	1,5	(1,0-2,2)	1328
	65 - 74	2,4	(1,2-3,6)	2,2	(1,3-3,5)	871
	75 +	0,5	(0,2-0,9)	0,5	(0,3-0,8)	1969
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	0,6	(0,1-1,1)	0,5	(0,2-1,2)	1529
	Lager secundair	1,2	(0,6-1,9)	0,9	(0,5-1,6)	1724
	Hoger secundair	1,4	(0,8-2,0)	1,1	(0,7-1,9)	3387
	Hoger onderwijs	2,2	(1,7-2,8)	1,8	(1,4-2,4)	4189
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	1,6	(1,2-1,9)	1,2	(0,9-1,7)	6330
	Halfstedelijk gebied	1,5	(0,9-2,2)	1,2	(0,7-1,9)	1822
	Landelijk gebied	1,9	(1,2-2,5)	1,5	(1,0-2,3)	3022
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	1,4	(1,0-1,9)	1,1	(0,8-1,7)	3877
	Brussels Gewest	2,0	(1,4-2,5)	1,6	(1,2-2,2)	3308
	Waals Gewest	1,9	(1,4-2,4)	1,5	(1,1-2,1)	3989
JAAR	1997	1,2	(0,9-1,6)	1,0	(0,8-1,4)	10116
	2001	1,5	(1,1-1,8)	1,2	(1,0-1,6)	12015
	2004	1,6	(1,3-1,9)	1,4	(1,1-1,7)	12827
	2008	1,6	(1,3-2,0)	1,4	(1,1-1,7)	11174

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH0203_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,7	(0,4-1,0)	0,6	(0,4-1,0)	5203
	Vrouwen	1,4	(1,0-1,9)	1,3	(0,9-1,9)	5972
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	0,6	(0,0-1,3)	0,6	(0,2-1,8)	1592
	15 - 24	0,8	(0,0-1,6)	0,8	(0,3-2,1)	1204
	25 - 34	1,1	(0,4-1,8)	1,1	(0,6-2,0)	1332
	35 - 44	1,6	(0,7-2,5)	1,5	(0,9-2,7)	1487
	45 - 54	1,5	(0,8-2,3)	1,4	(0,9-2,4)	1396
	55 - 64	1,5	(0,7-2,3)	1,4	(0,8-2,5)	1328
	65 - 74	0,9	(0,2-1,5)	0,8	(0,4-1,7)	869
	75 +	0,3	(0,0-0,6)	0,3	(0,1-0,7)	1967
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	0,7	(0,2-1,2)	0,6	(0,3-1,4)	1531
	Lager secundair	0,6	(0,2-1,1)	0,5	(0,2-1,1)	1724
	Hoger secundair	0,8	(0,3-1,2)	0,6	(0,4-1,2)	3383
	Hoger onderwijs	1,6	(0,9-2,2)	1,3	(0,9-2,1)	4192
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	1,2	(0,8-1,6)	1,0	(0,7-1,5)	6332
	Halfstedelijk gebied	1,7	(0,7-2,8)	1,5	(0,8-2,8)	1822
	Landelijk gebied	0,4	(0,2-0,7)	0,4	(0,2-0,6)	3021
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	1,1	(0,6-1,6)	0,9	(0,6-1,5)	3875
	Brussels Gewest	1,6	(1,0-2,1)	1,4	(1,0-1,9)	3310
	Waals Gewest	0,9	(0,5-1,3)	0,7	(0,4-1,2)	3990
JAAR	2008	1,1	(0,8-1,4)			11175

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH0204_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,7	(1,2-2,2)	1,2	(0,8-1,6)	5202
	Vrouwen	1,9	(1,4-2,5)	1,3	(0,9-1,8)	5970
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	0,3	(0,0-0,7)	0,3	(0,1-1,0)	1593
	15 - 24	0,2	(0,0-0,4)	0,2	(0,0-0,7)	1203
	25 - 34	2,5	(1,1-3,8)	2,5	(1,4-4,2)	1330
	35 - 44	4,6	(2,9-6,2)	4,6	(3,2-6,6)	1485
	45 - 54	2,1	(1,1-3,1)	2,1	(1,3-3,4)	1396
	55 - 64	2,0	(0,9-3,0)	2,0	(1,2-3,3)	1328
	65 - 74	1,1	(0,4-1,9)	1,1	(0,6-2,2)	871
	75 +	1,5	(0,3-2,7)	1,5	(0,7-3,2)	1966
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	1,1	(0,4-1,7)	0,8	(0,4-1,5)	1528
	Lager secundair	0,7	(0,3-1,2)	0,5	(0,3-0,9)	1721
	Hoger secundair	2,0	(1,2-2,8)	1,3	(0,9-2,0)	3384
	Hoger onderwijs	2,3	(1,6-3,0)	1,5	(1,0-2,3)	4194
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	1,4	(0,9-1,9)	0,9	(0,6-1,4)	6327
	Halfstedelijk gebied	2,6	(1,5-3,8)	1,7	(1,1-2,7)	1822
	Landelijk gebied	1,9	(1,2-2,6)	1,3	(0,8-2,0)	3023
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	2,5	(1,8-3,1)	1,7	(1,2-2,3)	3878
	Brussels Gewest	0,8	(0,4-1,1)	0,5	(0,3-0,8)	3303
	Waals Gewest	1,0	(0,6-1,4)	0,7	(0,4-1,1)	3991
JAAR	2001	1,6	(1,2-1,9)	1,2	(0,9-1,5)	12009
	2004	1,5	(1,2-1,9)	1,2	(0,9-1,5)	12808
	2008	1,8	(1,4-2,2)	1,4	(1,1-1,8)	11172

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd
in de afgelopen 12 maanden, België

OH0205_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,9	(0,5-1,2)	0,7	(0,4-1,1)	5197
	Vrouwen	1,6	(1,1-2,0)	1,3	(0,9-1,8)	5963
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	0,3	(0,0-0,6)	0,3	(0,1-0,9)	1593
	15 - 24	0,9	(0,2-1,7)	0,9	(0,4-2,0)	1203
	25 - 34	1,0	(0,4-1,6)	1,0	(0,5-1,8)	1329
	35 - 44	1,5	(0,6-2,4)	1,4	(0,8-2,6)	1485
	45 - 54	2,0	(1,0-2,9)	1,9	(1,2-3,1)	1393
	55 - 64	2,2	(1,1-3,2)	2,1	(1,3-3,3)	1325
	65 - 74	1,5	(0,6-2,3)	1,4	(0,8-2,5)	869
	75 +	0,6	(0,0-1,1)	0,5	(0,2-1,4)	1963
OPLEIDING- SNIVEAU	Lager/geen diploma	0,9	(0,3-1,5)	0,7	(0,3-1,4)	1525
	Lager secundair	0,9	(0,3-1,5)	0,6	(0,3-1,4)	1721
	Hoger secundair	1,1	(0,5-1,7)	0,8	(0,5-1,5)	3383
	Hoger onderwijs	1,5	(1,0-2,1)	1,3	(0,8-1,9)	4186
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	1,6	(1,0-2,1)	1,2	(0,8-1,8)	6325
	Halfstedelijk gebied	0,9	(0,4-1,4)	0,7	(0,4-1,2)	1820
	Landelijk gebied	1,0	(0,5-1,4)	0,8	(0,4-1,3)	3015
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	1,5	(1,0-2,0)	1,2	(0,8-1,7)	3870
	Brussels Gewest	1,3	(0,8-1,8)	1,1	(0,7-1,6)	3304
	Waals Gewest	0,7	(0,4-1,0)	0,5	(0,3-0,9)	3986
JAAR	2008	1,2	(0,9-1,5)			11160

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, België

OH0206_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	5,2	(4,4-6,1)	4,7	(3,9-5,6)	5198
	Vrouwen	7,6	(6,5-8,6)	7,0	(6,0-8,2)	5967
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	3,6	(1,9-5,2)	3,5	(2,2-5,5)	1593
	15 - 24	3,9	(2,3-5,4)	3,8	(2,6-5,7)	1203
	25 - 34	8,4	(6,4-10,4)	8,2	(6,4-10,4)	1329
	35 - 44	9,0	(7,1-10,9)	8,9	(7,2-11,0)	1485
	45 - 54	10,1	(7,9-12,4)	10,0	(8,0-12,4)	1393
	55 - 64	7,0	(5,2-8,9)	7,0	(5,4-9,0)	1327
	65 - 74	5,2	(3,1-7,3)	5,0	(3,3-7,6)	871
	75 +	2,4	(1,2-3,6)	2,2	(1,3-3,7)	1964
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	2,6	(1,4-3,7)	2,5	(1,5-3,9)	1528
	Lager secundair	3,3	(1,9-4,7)	2,9	(1,9-4,4)	1720
	Hoger secundair	4,3	(3,3-5,3)	3,8	(3,0-4,8)	3382
	Hoger onderwijs	10,2	(8,7-11,7)	9,3	(7,9-10,9)	4190
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	6,4	(5,3-7,4)	5,7	(4,8-6,8)	6322
	Halfstedelijk gebied	5,3	(3,9-6,8)	4,7	(3,6-6,2)	1821
	Landelijk gebied	7,3	(5,9-8,7)	6,6	(5,3-8,2)	3022
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	5,8	(4,8-6,9)	5,2	(4,3-6,3)	3877
	Brussels Gewest	6,8	(5,7-8,0)	6,1	(5,1-7,3)	3299
	Waals Gewest	7,3	(6,1-8,6)	6,6	(5,5-8,0)	3989
JAAR	2001	3,9	(3,4-4,4)	3,5	(3,0-4,0)	12009
	2004	4,3	(3,7-4,8)	3,8	(3,3-4,3)	12825
	2008	6,4	(5,7-7,2)	5,8	(5,2-6,6)	11165

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH02_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	8,9	(7,2-10,6)	8,0	(6,5-9,8)	1846
	Vrouwen	13,7	(11,6-15,8)	12,8	(10,9-15,1)	2016
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	6,7	(3,6-9,8)	6,6	(4,1-10,5)	481
	15 - 24	7,5	(4,1-10,9)	7,4	(4,6-11,5)	390
	25 - 34	13,0	(9,2-16,8)	12,8	(9,4-17,1)	402
	35 - 44	20,3	(15,9-24,6)	20,0	(16,0-24,7)	484
	45 - 54	16,9	(12,9-20,9)	16,7	(13,1-21,0)	517
	55 - 64	9,8	(6,8-12,8)	9,6	(7,1-13,0)	499
	65 - 74	7,1	(4,4-9,9)	6,9	(4,6-10,1)	356
	75 +	4,8	(2,5-7,1)	4,4	(2,7-7,2)	733
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	4,8	(2,7-6,9)	4,9	(3,1-7,7)	562
	Lager secundair	5,1	(2,6-7,5)	4,5	(2,7-7,6)	579
	Hoger secundair	10,3	(8,0-12,6)	9,2	(7,3-11,6)	1200
	Hoger onderwijs	15,9	(13,3-18,6)	14,2	(11,8-17,1)	1444
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	12,4	(9,8-14,9)	11,3	(9,0-14,0)	1453
	Halfstedelijk gebied	11,7	(9,1-14,2)	10,3	(8,2-12,9)	1208
	Landelijk gebied	9,7	(7,4-12,1)	8,8	(6,7-11,3)	1201
JAAR	2001	11,2	(9,8-12,5)	10,4	(9,1-11,8)	4058
	2004	10,8	(9,3-12,3)	10,0	(8,6-11,6)	4458
	2008	11,3	(9,9-12,8)	10,7	(9,4-12,2)	3862

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0201_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,2	(1,2-3,1)	1,9	(1,2-2,9)	1851
	Vrouwen	4,5	(3,1-5,9)	4,1	(3,0-5,5)	2027
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	3,6	(1,0-6,2)	3,4	(1,7-6,9)	482
	15 - 24	3,2	(0,6-5,7)	3,0	(1,3-6,9)	391
	25 - 34	3,9	(1,7-6,2)	3,7	(2,0-6,5)	406
	35 - 44	6,0	(3,2-8,9)	5,7	(3,5-9,1)	487
	45 - 54	3,8	(1,7-5,9)	3,6	(2,0-6,3)	518
	55 - 64	2,3	(0,8-3,8)	2,2	(1,1-4,0)	500
	65 - 74	1,1	(0,1-2,1)	1,0	(0,4-2,5)	355
	75 +	0,8	(0,0-1,6)	0,7	(0,3-1,8)	739
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	1,2	(0,1-2,2)	1,4	(0,6-3,3)	564
	Lager secundair	1,4	(0,0-2,8)	1,4	(0,4-4,3)	582
	Hoger secundair	2,7	(1,4-4,0)	2,3	(1,4-3,8)	1203
	Hoger onderwijs	5,1	(3,2-7,0)	4,1	(2,8-5,9)	1452
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	4,6	(2,8-6,4)	3,9	(2,6-5,8)	1457
	Halfstedelijk gebied	2,8	(1,2-4,5)	2,3	(1,3-4,2)	1214
	Landelijk gebied	2,3	(1,0-3,6)	1,9	(1,1-3,3)	1207
JAAR	1997	3,6	(2,6-4,7)	3,3	(2,4-4,4)	3499
	2001	6,0	(4,9-7,0)	5,6	(4,6-6,7)	4077
	2004	5,6	(4,3-6,9)	5,2	(4,2-6,6)	4479
	2008	3,3	(2,4-4,3)	3,1	(2,4-4,1)	3878

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0202_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,8	(0,3-1,4)	0,7	(0,3-1,5)	1850
	Vrouwen	2,0	(1,4-2,7)	1,7	(1,1-2,4)	2027
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,5	(0,0-1,2)	0,4	(0,1-2,3)	482
	15 - 24	1,7	(0,2-3,2)	1,6	(0,6-3,8)	391
	25 - 34	2,0	(0,6-3,4)	1,8	(0,9-3,6)	406
	35 - 44	2,2	(0,8-3,6)	2,0	(1,0-4,0)	487
	45 - 54	2,3	(1,1-3,6)	2,2	(1,2-3,9)	518
	55 - 64	0,6	(0,0-1,2)	0,6	(0,2-1,6)	500
	65 - 74	1,7	(0,5-2,9)	1,5	(0,7-3,1)	355
	75 +	0,2	(0,0-0,5)	0,2	(0,0-0,8)	738
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,7	(0,0-1,4)	0,6	(0,2-2,1)	563
	Lager secundair	0,9	(0,0-1,8)	0,7	(0,2-2,1)	582
	Hoger secundair	1,5	(0,6-2,4)	1,1	(0,5-2,5)	1203
	Hoger onderwijs	1,8	(1,1-2,5)	1,3	(0,8-2,1)	1452
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,3	(0,6-1,9)	0,9	(0,5-1,6)	1458
	Halfstedelijk gebied	1,4	(0,7-2,1)	1,0	(0,6-1,8)	1213
	Landelijk gebied	1,7	(0,7-2,7)	1,3	(0,6-2,8)	1206
JAAR	1997	1,1	(0,7-1,6)	1,0	(0,6-1,5)	3497
	2001	1,5	(1,0-2,0)	1,3	(0,9-1,9)	4073
	2004	1,4	(1,0-1,9)	1,3	(0,9-1,9)	4477
	2008	1,4	(1,0-1,9)	1,3	(0,9-1,8)	3877

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0203_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,7	(0,3-1,1)	0,6	(0,4-1,1)	1850
	Vrouwen	1,5	(0,8-2,2)	1,3	(0,8-2,2)	2025
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,9	(0,0-2,0)	0,8	(0,2-3,1)	481
	15 - 24	1,2	(0,0-2,7)	1,2	(0,3-3,8)	391
	25 - 34	0,7	(0,0-1,7)	0,6	(0,1-2,7)	406
	35 - 44	2,0	(0,5-3,4)	1,9	(0,9-3,9)	487
	45 - 54	1,6	(0,5-2,7)	1,5	(0,7-3,0)	518
	55 - 64	1,1	(0,2-2,0)	1,0	(0,5-2,3)	500
	65 - 74	0,7	(0,0-1,4)	0,7	(0,2-1,7)	355
	75 +	0,2	(0,0-0,6)	0,2	(0,0-1,1)	737
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,8	(0,0-1,6)	0,8	(0,3-2,2)	563
	Lager secundair	0,5	(0,0-1,1)	0,4	(0,1-1,6)	582
	Hoger secundair	0,9	(0,2-1,5)	0,7	(0,3-1,6)	1203
	Hoger onderwijs	1,6	(0,6-2,6)	1,3	(0,7-2,3)	1450
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,0	(0,3-1,6)	0,8	(0,4-1,6)	1458
	Halfstedelijk gebied	2,1	(0,8-3,4)	1,7	(0,9-3,2)	1213
	Landelijk gebied	0,3	(0,0-0,6)	0,3	(0,1-0,7)	1204
JAAR	2008	1,1	(0,6-1,6)			3875

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0204_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,4	(1,6-3,2)	0,3	(0,2-0,5)	1851
	Vrouwen	2,6	(1,7-3,5)	0,4	(0,3-0,5)	2027
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,6	(0,0-1,3)	0,6	(0,2-1,8)	482
	15 - 24	0,0		0,0	(0,0-0,0)	391
	25 - 34	3,4	(1,1-5,6)	3,3	(1,7-6,5)	406
	35 - 44	7,1	(4,3-10,0)	7,1	(4,8-10,6)	487
	45 - 54	2,8	(1,2-4,3)	2,8	(1,6-4,9)	519
	55 - 64	2,5	(0,9-4,2)	2,5	(1,3-4,8)	500
	65 - 74	1,2	(0,1-2,2)	1,1	(0,4-2,9)	355
	75 +	1,2	(0,0-2,5)	1,2	(0,4-3,4)	738
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,3	(0,3-2,3)	0,2	(0,1-0,5)	563
	Lager secundair	0,8	(0,1-1,5)	0,1	(0,1-0,3)	582
	Hoger secundair	2,9	(1,6-4,2)	0,4	(0,3-0,6)	1203
	Hoger onderwijs	3,1	(2,0-4,2)	0,4	(0,3-0,6)	1453
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	2,3	(1,3-3,2)	0,3	(0,2-0,5)	1459
	Halfstedelijk gebied	3,0	(1,6-4,4)	0,4	(0,3-0,6)	1213
	Landelijk gebied	2,3	(1,3-3,3)	0,3	(0,2-0,5)	1206
JAAR	2001	2,2	(1,7-2,8)	1,7	(1,3-2,2)	4075
	2004	2,3	(1,7-2,8)	1,7	(1,3-2,3)	4473
	2008	2,5	(1,8-3,1)	1,9	(1,5-2,5)	3878

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0205_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,1	(0,5-1,6)	0,9	(0,5-1,6)	1849
	Vrouwen	1,9	(1,1-2,7)	1,7	(1,1-2,6)	2021
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,5	(0,0-1,1)	0,5	(0,1-1,6)	482
	15 - 24	1,2	(0,0-2,5)	1,2	(0,4-3,3)	391
	25 - 34	1,2	(0,2-2,2)	1,1	(0,5-2,6)	405
	35 - 44	2,2	(0,7-3,7)	2,1	(1,1-4,1)	485
	45 - 54	2,5	(1,0-4,0)	2,4	(1,3-4,4)	516
	55 - 64	2,0	(0,5-3,5)	2,0	(1,0-4,0)	499
	65 - 74	1,5	(0,2-2,7)	1,4	(0,6-3,2)	355
	75 +	0,6	(0,0-1,4)	0,5	(0,1-2,3)	737
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,6	(0,0-1,3)	0,5	(0,1-1,8)	562
	Lager secundair	1,1	(0,1-2,1)	0,8	(0,3-2,3)	580
	Hoger secundair	1,6	(0,6-2,6)	1,3	(0,7-2,5)	1202
	Hoger onderwijs	1,8	(1,0-2,6)	1,5	(0,9-2,5)	1449
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	2,3	(1,2-3,3)	1,9	(1,1-3,1)	1457
	Halfstedelijk gebied	1,0	(0,4-1,6)	0,8	(0,4-1,5)	1211
	Landelijk gebied	1,0	(0,3-1,8)	0,8	(0,4-1,8)	1202
JAAR	2008	1,5	(1,0-2,0)			3870

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Vlaams Gewest

OH0206_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	4,2	(3,0-5,3)	3,7	(2,7-5,0)	1849
	Vrouwen	7,4	(5,8-9,1)	6,8	(5,4-8,7)	2028
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	3,4	(0,8-6,0)	3,3	(1,5-7,0)	482
	15 - 24	2,8	(0,9-4,7)	2,7	(1,4-5,3)	391
	25 - 34	7,1	(4,1-10,0)	6,8	(4,4-10,3)	405
	35 - 44	8,6	(5,7-11,5)	8,3	(5,9-11,7)	487
	45 - 54	9,2	(5,9-12,6)	8,9	(6,2-12,7)	518
	55 - 64	6,2	(3,7-8,7)	6,0	(3,9-8,9)	500
	65 - 74	5,2	(2,7-7,7)	4,9	(3,0-7,9)	356
	75 +	2,5	(0,6-4,5)	2,3	(1,1-4,8)	738
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,7	(0,3-3,2)	1,5	(0,7-3,3)	563
	Lager secundair	2,9	(1,1-4,7)	2,2	(1,1-4,5)	582
	Hoger secundair	4,4	(3,0-5,9)	3,7	(2,7-5,2)	1205
	Hoger onderwijs	8,8	(6,7-10,9)	7,9	(6,0-10,3)	1450
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	6,8	(4,8-8,8)	6,0	(4,3-8,1)	1458
	Halfstedelijk gebied	4,7	(3,1-6,2)	4,0	(2,8-5,6)	1213
	Landelijk gebied	5,9	(4,1-7,8)	5,2	(3,6-7,3)	1206
JAAR	2001	3,5	(2,8-4,2)	3,1	(2,5-3,9)	4073
	2004	3,4	(2,7-4,1)	3,0	(2,4-3,7)	4471
	2008	5,8	(4,8-6,9)	5,3	(4,3-6,4)	3877

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH02_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9,6	(7,8-11,4)	8,8	(7,1-10,7)	1428
	Vrouwen	17,0	(14,8-19,3)	16,2	(14,1-18,6)	1661
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	6,2	(4,0-8,5)	6,0	(4,1-8,7)	476
	15 - 24	9,8	(6,1-13,5)	9,4	(6,4-13,6)	349
	25 - 34	14,7	(11,2-18,2)	14,2	(11,1-18,0)	481
	35 - 44	18,2	(13,7-22,8)	18,0	(13,9-23,0)	434
	45 - 54	19,2	(14,5-24,0)	18,7	(14,5-23,8)	331
	55 - 64	19,9	(15,0-24,7)	19,3	(15,1-24,5)	330
	65 - 74	9,7	(5,2-14,3)	9,2	(5,7-14,5)	187
	75 +	9,1	(6,1-12,2)	7,9	(5,6-11,2)	501
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	3,5	(1,1-5,8)	3,1	(1,5-6,2)	363
	Lager secundair	7,8	(4,8-10,9)	7,0	(4,7-10,4)	430
	Hoger secundair	9,8	(7,0-12,7)	9,1	(6,8-12,3)	811
	Hoger onderwijs	20,1	(17,3-23,0)	18,4	(15,6-21,4)	1343
GROTE STEDEN	Brussel	13,4	(11,8-15,0)	11,7	(10,1-13,4)	3089
	Gent en Antwerpen	11,6	(6,9-16,4)	10,5	(6,6-16,1)	465
	Luik en Charleroi	10,8	(6,3-15,2)	9,5	(6,1-14,4)	378
JAAR	2001	14,0	(12,4-15,6)	13,0	(11,6-14,7)	2862
	2004	12,7	(11,0-14,4)	11,8	(10,3-13,6)	3347
	2008	13,4	(11,8-15,0)	12,5	(11,0-14,2)	3089

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0201_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	3,0	(2,0-4,0)	2,6	(1,9-3,7)	1525
	Vrouwen	7,0	(5,5-8,4)	6,5	(5,2-8,0)	1785
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	3,9	(2,1-5,7)	3,6	(2,2-5,8)	516
	15 - 24	3,7	(1,4-5,9)	3,3	(1,8-6,1)	369
	25 - 34	5,1	(3,0-7,2)	4,7	(3,1-7,1)	524
	35 - 44	6,8	(4,0-9,6)	6,4	(4,2-9,7)	465
	45 - 54	6,3	(3,3-9,3)	5,8	(3,6-9,1)	357
	55 - 64	8,6	(5,3-12,0)	7,9	(5,3-11,6)	346
	65 - 74	1,8	(0,1-3,5)	1,6	(0,6-4,0)	201
	75 +	2,4	(0,9-3,9)	1,9	(1,0-3,6)	532
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,9	(0,0-1,8)	0,8	(0,3-2,3)	399
	Lager secundair	2,2	(0,6-3,8)	1,9	(0,9-3,8)	474
	Hoger secundair	3,1	(1,6-4,6)	2,6	(1,6-4,3)	868
	Hoger onderwijs	8,2	(6,3-10,1)	6,9	(5,3-8,9)	1421
GROTE STEDEN	Brussel	5,0	(4,1-6,0)	4,2	(3,3-5,3)	3310
	Gent en Antwerpen	4,2	(0,5-7,8)	3,7	(1,6-8,5)	468
	Luik en Charleroi	6,0	(2,7-9,3)	5,2	(2,9-9,2)	379
JAAR	1997	4,1	(3,1-5,1)	3,8	(3,0-4,9)	3015
	2001	7,3	(6,0-8,5)	6,8	(5,7-8,1)	2977
	2004	6,2	(4,9-7,5)	5,8	(4,6-7,1)	3419
	2008	5,0	(4,1-6,0)	4,7	(3,8-5,7)	3310

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0202_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,2	(0,5-1,9)	0,9	(0,5-1,6)	1524
	Vrouwen	2,7	(1,9-3,6)	2,1	(1,4-3,2)	1784
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,4	(0,0-0,9)	0,4	(0,1-1,4)	515
	15 - 24	0,8	(0,0-1,8)	0,8	(0,3-2,3)	369
	25 - 34	1,3	(0,3-2,2)	1,2	(0,5-2,6)	525
	35 - 44	3,3	(1,3-5,3)	3,2	(1,6-6,0)	463
	45 - 54	2,2	(0,5-4,0)	2,1	(0,9-4,4)	356
	55 - 64	5,5	(2,9-8,2)	5,1	(3,1-8,3)	345
	65 - 74	1,8	(0,0-3,6)	1,6	(0,5-4,5)	202
	75 +	2,1	(0,5-3,7)	1,7	(0,8-3,8)	533
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,3	(0,0-0,8)	0,2	(0,0-1,2)	400
	Lager secundair	1,1	(0,3-2,0)	0,8	(0,4-1,7)	475
	Hoger secundair	1,7	(0,7-2,8)	1,3	(0,7-2,5)	867
	Hoger onderwijs	3,0	(1,9-4,0)	2,2	(1,4-3,3)	1418
GROTE STEDEN	Brussel	2,0	(1,4-2,5)	1,2	(0,7-1,9)	3308
	Gent en Antwerpen	0,6	(0,0-1,3)	0,4	(0,1-1,1)	469
	Luik en Charleroi	0,8	(0,0-1,8)	0,5	(0,1-1,7)	379
JAAR	1997	1,5	(1,0-2,0)	1,1	(0,8-1,6)	3016
	2001	1,9	(1,3-2,4)	1,4	(1,0-2,0)	2975
	2004	1,7	(1,2-2,2)	1,3	(0,9-1,9)	3416
	2008	2,0	(1,4-2,5)	1,5	(1,1-2,1)	3308

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0203_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,7	(0,2-1,1)	0,4	(0,2-1,0)	1526
	Vrouwen	2,4	(1,6-3,3)	1,7	(1,1-2,6)	1784
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,1	(0,0-0,4)	0,1	(0,0-0,8)	516
	15 - 24	1,1	(0,0-2,3)	0,9	(0,3-2,5)	370
	25 - 34	1,7	(0,4-3,1)	1,4	(0,5-3,5)	526
	35 - 44	2,7	(1,0-4,4)	2,3	(1,2-4,3)	463
	45 - 54	3,3	(1,1-5,6)	2,7	(1,4-5,2)	356
	55 - 64	2,2	(0,4-4,0)	1,8	(0,7-4,3)	345
	65 - 74	0,4	(0,0-1,1)	0,3	(0,1-1,5)	202
	75 +	0,7	(0,1-1,3)	0,5	(0,2-1,1)	532
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,4	(0,0-3,2)	0,9	(0,2-3,1)	402
	Lager secundair	0,7	(0,0-1,8)	0,4	(0,1-1,7)	475
	Hoger secundair	0,7	(0,2-1,2)	0,4	(0,2-0,9)	865
	Hoger onderwijs	2,2	(1,3-3,2)	1,2	(0,6-2,3)	1420
GROTE STEDEN	Brussel	1,6	(1,0-2,1)	1,0	(0,6-1,6)	3310
	Gent en Antwerpen	0,9	(0,0-2,1)	0,6	(0,2-2,1)	469
	Luik en Charleroi	1,1	(0,0-2,4)	0,7	(0,2-2,4)	379
JAAR	2008	1,6	(1,0-2,1)			3310

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0204_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,7	(0,3-1,1)	0,1	(0,0-0,1)	1523
	Vrouwen	0,9	(0,3-1,4)	0,1	(0,0-0,1)	1780
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,0		0,0	(0,0-0,0)	516
	15 - 24	0,3	(0,0-0,9)	0,3	(0,0-2,0)	369
	25 - 34	0,4	(0,0-0,9)	0,4	(0,1-1,4)	524
	35 - 44	1,5	(0,2-2,9)	1,5	(0,6-3,7)	461
	45 - 54	1,0	(0,0-1,9)	1,0	(0,4-2,5)	355
	55 - 64	1,5	(0,2-2,8)	1,5	(0,6-3,5)	345
	65 - 74	1,3	(0,0-2,7)	1,3	(0,4-3,8)	202
	75 +	1,0	(0,1-1,9)	0,9	(0,3-2,5)	531
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,3	(0,0-0,8)	0,0	(0,0-0,1)	399
	Lager secundair	0,8	(0,1-1,6)	0,1	(0,0-0,2)	473
	Hoger secundair	0,4	(0,0-0,8)	0,0	(0,0-0,1)	864
	Hoger onderwijs	1,1	(0,5-1,8)	0,1	(0,1-0,2)	1419
GROTE STEDEN	Brussel	0,8	(0,4-1,1)	0,5	(0,2-0,9)	3303
	Gent en Antwerpen	2,3	(0,7-3,8)	1,5	(0,7-2,9)	469
	Luik en Charleroi	0,2	(0,0-0,6)	0,2	(0,0-0,7)	379
JAAR	2001	1,0	(0,6-1,4)	0,7	(0,4-1,1)	2969
	2004	0,6	(0,3-0,9)	0,5	(0,2-0,8)	3409
	2008	0,8	(0,4-1,1)	0,5	(0,3-0,9)	3303

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0205_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,5	(0,1-0,9)	0,0	(0,0-0,1)	1523
	Vrouwen	2,1	(1,2-2,9)	0,1	(0,1-0,2)	1781
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,0		0,0	(0,0-0,0)	516
	15 - 24	0,5	(0,0-1,1)	0,4	(0,1-1,5)	369
	25 - 34	1,7	(0,4-3,0)	1,4	(0,5-3,4)	525
	35 - 44	0,9	(0,0-1,7)	0,7	(0,3-2,0)	463
	45 - 54	2,3	(0,4-4,2)	1,9	(0,8-4,3)	355
	55 - 64	4,1	(1,5-6,6)	3,3	(1,7-6,1)	344
	65 - 74	1,2	(0,0-2,8)	0,9	(0,2-3,5)	202
	75 +	0,7	(0,0-1,4)	0,5	(0,2-1,4)	530
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,4	(0,0-1,0)	0,0	(0,0-0,1)	399
	Lager secundair	0,4	(0,0-0,8)	0,0	(0,0-0,1)	475
	Hoger secundair	0,9	(0,1-1,7)	0,0	(0,0-0,1)	865
	Hoger onderwijs	2,0	(1,2-2,9)	0,1	(0,1-0,2)	1417
GROTE STEDEN	Brussel	1,3	(0,8-1,8)	0,1	(0,0-0,1)	3304
	Gent en Antwerpen	2,5	(0,3-4,6)	0,1	(0,1-0,3)	468
	Luik en Charleroi	0,1	(0,0-0,4)	0,0	(0,0-0,1)	379
JAAR	2008	1,3	(0,8-1,8)			3304

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Brussels Gewest

OH0206_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	5,6	(4,2-6,9)	4,8	(3,7-6,2)	1521
	Vrouwen	8,0	(6,5-9,5)	7,2	(5,9-8,9)	1778
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	2,4	(1,1-3,7)	2,4	(1,4-4,1)	516
	15 - 24	4,1	(1,7-6,4)	4,0	(2,2-7,0)	369
	25 - 34	7,5	(5,0-9,9)	7,3	(5,3-10,1)	524
	35 - 44	11,0	(7,3-14,7)	11,0	(7,8-15,3)	461
	45 - 54	12,7	(8,8-16,5)	12,5	(9,2-16,8)	354
	55 - 64	7,1	(4,2-9,9)	6,9	(4,6-10,3)	344
	65 - 74	5,1	(2,0-8,2)	4,9	(2,7-8,9)	201
	75 +	3,7	(1,8-5,7)	3,4	(2,0-5,7)	530
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,9	(0,0-1,8)	0,8	(0,3-2,2)	399
	Lager secundair	4,0	(1,9-6,1)	3,6	(2,1-6,1)	473
	Hoger secundair	4,2	(2,2-6,3)	3,9	(2,4-6,2)	861
	Hoger onderwijs	11,1	(9,0-13,2)	9,7	(7,9-12,0)	1418
GROTE STEDEN	Brussel	6,8	(5,7-8,0)	5,8	(4,7-7,1)	3299
	Gent en Antwerpen	6,5	(2,3-10,7)	5,7	(2,9-11,1)	469
	Luik en Charleroi	5,2	(1,9-8,5)	4,5	(2,3-8,4)	379
JAAR	2001	5,5	(4,6-6,5)	4,7	(4,0-5,7)	2972
	2004	5,6	(4,6-6,7)	4,8	(3,9-5,9)	3416
	2008	6,8	(5,7-8,0)	5,9	(4,9-7,1)	3299

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een beoefenaar van een niet-conventionele geneeskunde heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH02_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	11,5	(9,5-13,4)	10,9	(9,1-13,1)	1814
	Vrouwen	15,5	(13,4-17,7)	15,1	(13,0-17,5)	2140
LEEFTIJD- GROEP	0 - 14	9,2	(5,9-12,4)	9,1	(6,4-12,9)	591
	15 - 24	8,9	(5,1-12,6)	8,8	(5,8-13,3)	443
	25 - 34	17,3	(12,9-21,8)	17,1	(13,2-22,0)	398
	35 - 44	14,6	(11,1-18,1)	14,5	(11,4-18,4)	536
	45 - 54	18,6	(14,1-23,1)	18,5	(14,4-23,3)	517
	55 - 64	16,0	(11,7-20,2)	15,9	(12,1-20,6)	477
	65 - 74	18,0	(11,6-24,4)	17,6	(12,1-24,8)	309
	75 +	6,6	(3,2-10,0)	6,2	(3,7-10,3)	683
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	7,8	(4,5-11,1)	7,0	(4,5-10,7)	554
	Lager secundair	9,1	(5,6-12,6)	8,2	(5,6-11,8)	662
	Hoger secundair	10,2	(7,7-12,8)	9,9	(7,5-12,8)	1302
	Hoger onderwijs	20,2	(16,8-23,6)	19,8	(16,5-23,5)	1316
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	12,4	(9,9-14,8)	11,7	(9,5-14,4)	1546
	Halfstedelijk gebied	12,9	(8,8-17,0)	12,3	(8,8-16,9)	606
	Landelijk gebied	15,0	(12,2-17,8)	14,5	(11,8-17,6)	1802
JAAR	2001	10,2	(8,9-11,6)	9,7	(8,4-11,1)	4833
	2004	12,3	(10,8-13,8)	11,6	(10,2-13,2)	4891
	2008	13,6	(11,9-15,3)	13,0	(11,4-14,8)	3954

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een homeopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0201_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	3,7	(2,6-4,8)	3,5	(2,6-4,7)	1828
	Vrouwen	5,9	(4,4-7,4)	5,7	(4,4-7,4)	2164
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	4,7	(2,4-7,0)	4,6	(2,8-7,5)	596
	15 - 24	2,8	(0,8-4,7)	2,7	(1,3-5,4)	443
	25 - 34	4,4	(2,0-6,8)	4,3	(2,4-7,4)	400
	35 - 44	5,5	(3,1-7,9)	5,4	(3,4-8,3)	537
	45 - 54	7,4	(4,4-10,5)	7,2	(4,8-10,8)	522
	55 - 64	3,7	(1,9-5,6)	3,7	(2,2-5,9)	483
	65 - 74	6,7	(3,0-10,5)	6,4	(3,7-11,0)	314
	75 +	2,8	(0,0-5,7)	2,6	(0,9-6,9)	697
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	2,3	(0,2-4,3)	1,9	(0,8-4,6)	565
	Lager secundair	2,0	(0,5-3,5)	1,7	(0,8-3,7)	668
	Hoger secundair	5,3	(3,1-7,4)	5,0	(3,3-7,6)	1316
	Hoger onderwijs	6,3	(4,3-8,3)	6,0	(4,3-8,4)	1323
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	5,0	(3,3-6,8)	4,7	(3,2-6,8)	1565
	Halfstedelijk gebied	4,1	(1,6-6,6)	3,8	(2,1-6,7)	610
	Landelijk gebied	4,8	(3,2-6,5)	4,5	(3,2-6,5)	1817
JAAR	1997	4,2	(3,2-5,2)	3,9	(3,0-5,0)	3604
	2001	5,3	(4,2-6,4)	5,0	(4,1-6,2)	4972
	2004	6,1	(4,9-7,3)	5,8	(4,7-7,0)	4941
	2008	4,8	(3,7-5,9)	4,6	(3,7-5,8)	3992

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een acupuncturist heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0202_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,3	(0,8-1,9)	1,1	(0,7-1,7)	1826
	Vrouwen	2,4	(1,7-3,2)	2,0	(1,4-2,9)	2163
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,5	(0,0-1,1)	0,5	(0,2-1,5)	592
	15 - 24	0,9	(0,0-1,8)	0,9	(0,3-2,2)	443
	25 - 34	2,0	(0,6-3,3)	1,9	(0,9-3,7)	400
	35 - 44	1,6	(0,3-2,9)	1,6	(0,7-3,5)	537
	45 - 54	4,0	(2,2-5,8)	3,8	(2,4-6,1)	522
	55 - 64	2,3	(0,9-3,6)	2,2	(1,2-4,0)	483
	65 - 74	4,0	(1,1-7,0)	3,8	(1,8-7,6)	314
	75 +	0,7	(0,0-1,4)	0,6	(0,2-1,7)	698
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,5	(0,0-1,4)	0,3	(0,1-1,7)	566
	Lager secundair	1,8	(0,5-3,1)	1,2	(0,6-2,4)	667
	Hoger secundair	1,2	(0,5-2,0)	1,0	(0,6-1,7)	1317
	Hoger onderwijs	2,8	(1,8-3,7)	2,3	(1,5-3,5)	1319
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,7	(1,0-2,4)	1,3	(0,8-2,0)	1564
	Halfstedelijk gebied	2,0	(0,6-3,5)	1,6	(0,7-3,3)	609
	Landelijk gebied	2,1	(1,3-2,9)	1,6	(1,1-2,4)	1816
JAAR	1997	1,3	(0,7-1,9)	1,0	(0,6-1,6)	3603
	2001	1,3	(0,9-1,7)	1,0	(0,7-1,4)	4967
	2004	1,8	(1,3-2,4)	1,4	(1,0-1,9)	4934
	2008	1,9	(1,4-2,4)	1,4	(1,1-1,9)	3989

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een fytotherapeut of kruidengenezer heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0203_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,7	(0,1-1,2)	0,1	(0,1-0,2)	1827
	Vrouwen	1,0	(0,5-1,5)	0,2	(0,1-0,3)	2163
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,4	(0,0-1,2)	0,4	(0,1-2,8)	595
	15 - 24	0,0		0,0	(0,0-0,0)	443
	25 - 34	1,7	(0,4-3,0)	1,6	(0,8-3,5)	400
	35 - 44	0,6	(0,0-1,3)	0,5	(0,1-2,0)	537
	45 - 54	0,9	(0,0-1,9)	0,8	(0,3-2,7)	522
	55 - 64	2,1	(0,1-4,0)	2,0	(0,7-5,4)	483
	65 - 74	1,4	(0,0-3,0)	1,3	(0,4-4,2)	312
	75 +	0,4	(0,0-1,0)	0,3	(0,1-1,9)	698
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,2	(0,0-0,6)	0,0	(0,0-0,2)	566
	Lager secundair	0,8	(0,0-1,6)	0,1	(0,0-0,3)	667
	Hoger secundair	0,5	(0,0-1,1)	0,1	(0,0-0,2)	1315
	Hoger onderwijs	1,3	(0,4-2,1)	0,2	(0,1-0,4)	1322
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,3	(0,5-2,1)	0,2	(0,1-0,4)	1564
	Halfstedelijk gebied	0,3	(0,0-0,9)	0,1	(0,0-0,3)	609
	Landelijk gebied	0,5	(0,2-0,9)	0,1	(0,0-0,2)	1817
JAAR	2008	0,9	(0,5-1,3)			3990

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een chiropractor heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0204_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,0	(0,5-1,5)	0,1	(0,0-0,1)	1828
	Vrouwen	1,0	(0,4-1,6)	0,1	(0,0-0,1)	2163
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,0		0,0	(0,0-0,0)	595
	15 - 24	0,4	(0,0-1,1)	0,4	(0,1-2,1)	443
	25 - 34	1,9	(0,3-3,5)	1,9	(0,8-4,4)	400
	35 - 44	1,0	(0,0-2,0)	1,0	(0,3-2,8)	537
	45 - 54	1,2	(0,3-2,2)	1,2	(0,6-2,6)	522
	55 - 64	1,0	(0,1-1,9)	1,0	(0,4-2,4)	483
	65 - 74	1,0	(0,0-1,9)	1,0	(0,4-2,6)	314
	75 +	2,3	(0,0-5,2)	2,3	(0,7-7,7)	697
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,0	(0,0-2,0)	0,0	(0,0-0,2)	566
	Lager secundair	0,6	(0,0-1,1)	0,0	(0,0-0,1)	666
	Hoger secundair	0,8	(0,1-1,5)	0,1	(0,0-0,1)	1317
	Hoger onderwijs	1,2	(0,5-1,9)	0,1	(0,1-0,2)	1322
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	0,5	(0,2-0,9)	0,0	(0,0-0,1)	1565
	Halfstedelijk gebied	1,2	(0,3-2,2)	0,1	(0,0-0,2)	609
	Landelijk gebied	1,4	(0,6-2,2)	0,1	(0,1-0,2)	1817
JAAR	2001	0,6	(0,3-0,9)	0,4	(0,2-0,8)	4965
	2004	0,5	(0,3-0,8)	0,4	(0,2-0,8)	4926
	2008	1,0	(0,6-1,4)	0,8	(0,5-1,2)	3991

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een manueel therapeut heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0205_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,6	(0,3-1,0)	0,1	(0,0-0,1)	1825
	Vrouwen	0,7	(0,4-1,1)	0,1	(0,0-0,1)	2161
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	0,0		0,0	(0,0-0,0)	595
	15 - 24	0,5	(0,0-1,2)	0,5	(0,1-1,9)	443
	25 - 34	0,4	(0,0-1,0)	0,4	(0,1-1,7)	399
	35 - 44	0,4	(0,0-1,1)	0,4	(0,1-1,9)	537
	45 - 54	0,8	(0,0-1,6)	0,8	(0,3-2,2)	522
	55 - 64	1,9	(0,4-3,3)	1,9	(0,9-4,0)	482
	65 - 74	1,6	(0,3-2,9)	1,6	(0,7-3,4)	312
	75 +	0,6	(0,0-1,5)	0,6	(0,1-2,6)	696
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,6	(0,3-2,9)	0,1	(0,0-0,3)	564
	Lager secundair	0,7	(0,0-1,6)	0,1	(0,0-0,2)	666
	Hoger secundair	0,3	(0,0-0,5)	0,0	(0,0-0,1)	1316
	Hoger onderwijs	0,7	(0,3-1,2)	0,1	(0,0-0,1)	1320
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	0,6	(0,2-1,0)	0,0	(0,0-0,1)	1564
	Halfstedelijk gebied	0,4	(0,0-1,0)	0,0	(0,0-0,1)	609
	Landelijk gebied	0,9	(0,4-1,4)	0,1	(0,0-0,1)	1813
JAAR	2008	0,7	(0,4-1,0)			3986

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking dat een osteopaat heeft geconsulteerd in de afgelopen 12 maanden, Waals Gewest

OH0206_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	7,1	(5,4-8,7)	6,3	(4,9-8,2)	1828
	Vrouwen	7,6	(6,0-9,1)	7,0	(5,6-8,7)	2161
LEEFTIJDGROEP	0 - 14	4,2	(2,0-6,4)	4,2	(2,5-7,1)	595
	15 - 24	5,6	(2,3-8,9)	5,6	(3,1-9,9)	443
	25 - 34	11,1	(7,4-14,7)	11,1	(7,9-15,3)	400
	35 - 44	9,1	(6,4-11,7)	9,1	(6,8-12,1)	537
	45 - 54	11,1	(7,9-14,3)	11,1	(8,3-14,7)	521
	55 - 64	8,7	(5,5-11,9)	8,7	(6,0-12,4)	483
	65 - 74	5,2	(0,3-10,0)	5,1	(1,9-12,8)	314
	75 +	1,8	(0,5-3,0)	1,7	(0,9-3,5)	696
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	4,6	(2,1-7,2)	5,0	(2,8-8,7)	566
	Lager secundair	3,8	(1,2-6,5)	3,5	(1,8-6,9)	665
	Hoger secundair	4,0	(2,5-5,5)	3,5	(2,4-5,2)	1316
	Hoger onderwijs	12,7	(10,0-15,4)	11,5	(9,1-14,4)	1322
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	5,4	(3,8-6,9)	4,8	(3,6-6,4)	1565
	Halfstedelijk gebied	8,1	(4,7-11,6)	7,3	(4,7-11,3)	608
	Landelijk gebied	9,2	(7,0-11,4)	8,4	(6,4-11,0)	1816
JAAR	2001	4,1	(3,3-4,9)	3,6	(3,0-4,4)	4964
	2004	5,4	(4,4-6,5)	4,8	(3,9-5,9)	4938
	2008	7,3	(6,1-8,6)	6,6	(5,5-7,9)	3989

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)